

Komplettering av den nya plan- och bygglagens övergångsbestämmelser

Sammanfattning

I betänkandet föreslår utskottet enhälligt på eget initiativ att en av övergångsbestämmelserna till den nya plan- och bygglagen (2010:900) som träder i kraft den 2 maj 2011 ska få ändrad lydelse. Förslaget gäller tillämpningen av bestämmelserna om instansordningen i den nya lagen.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs efter endast en bordläggning.

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Komplettering av plan- och bygglagens övergångsbestämmelser

Riksdagen antar utskottets förslag enligt bilagan till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900).

Utskottet föreslår att ärendet avgörs efter endast en bordläggning.

Stockholm den 7 april 2011

På civilutskottets vägnar

Carina Ohlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carina Ohlsson (S), Jan Ertsborn (FP), Magdalena Andersson (M), Anti Avsan (M), Maria Abrahamsson (M), Eva Bengtson Skogsberg (M), Jonas Gunnarsson (S), Margareta Cederfelt (M), Jan Lindholm (MP), Otto von Arnold (KD), Carina Herrstedt (SD), Ola Johansson (C), Amineh Kakabaveh (V) och Meeri Wasberg (S).

Utskottets överväganden

Komplettering av plan- och bygglagens övergångsbestämmelser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar utskottets på eget initiativ framlagda lagförslag om att punkt 16 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till den nya plan- och bygglagen ska få ändrad lydelse. Förslaget gäller tillämpningen av bestämmelserna om instansordningen i den nya lagen.

Bakgrund

Den nya plan- och bygglagen (2010:900) innehåller bl.a. bestämmelser om en ändrad instansordning för vissa mål och ärenden. Lagen antogs av riksdagen den 21 juni 2010 efter förslag av regeringen i propositionerna 2009/10:170 *En enklare plan- och bygglag*, 2009/10:184 *Åtgärdsprogram och tillämpningen av miljökvalitetsnormer* och 2009/10:215 *Mark- och miljödomstolar* (bet. 2009/10:CU25, 2009/10:MJU24, 2009/10:JuU27, rskr. 2009/10:366).

Proposition 2009/10:215 innehöll också förslag om att bilda fem nya domstolar – mark- och miljödomstolarna – till vilka skulle föras huvuddelen av de mål enligt plan- och bygglagen som enligt nuvarande ordning handläggs i förvaltningsrätt och hos regeringen. Förslaget omfattade också att de mål som handlagts i de nya domstolarna ska överklagas till den nuvarande Miljööverdomstolen. Till följd av reformen föreslogs den domstolen byta namn till Mark- och miljööverdomstolen. Riksdagen biföll propositionen i dess huvudsakliga delar samma dag som den antog den nya plan- och bygglagen (bet. 2009/10:JuU27, rskr. 2009/10:364). Av lagtekniska skäl antogs dock en viss del av de i propositionen föreslagna bestämmelserna i det ärende som gällde den nya plan- och bygglagen.

Reglerna i den nya plan- och bygglagen träder i kraft den 2 maj 2011, men i övergångsbestämmelserna föreskrivs vissa undantag.

Enligt punkt 2 i övergångsbestämmelserna ska äldre föreskrifter fortfarande gälla för mål och ärenden som har påbörjats före den 2 maj 2011 och mål och ärenden som avser överklagande av beslut i ett sådant mål eller ärende till dess målet eller ärendet är slutligt avgjort. Punkten föreslogs i proposition 2009/10:170.

I författningskommentaren anförde regeringen följande (s. 515).

Enligt *andra punkten* ska de nuvarande bestämmelserna även fortsättningsvis gälla i ärenden som har påbörjats före lagens ikraftträdande. Punkten gäller både ärenden och mål samt både processuella och materiella bestämmelser. Vidare ska de nuvarande bestämmelserna gälla även för överklagande av beslut i mål och ärenden som har påbörjats

före lagens ikraftträdande. Även överinstansens prövning av överklagandet ska göras med tillämpning av nuvarande bestämmelser. Denna bestämmelse motsvarar delvis 17 kap. 25 § i den nuvarande lagen med språkliga ändringar.

Antagna detaljplaner och andra beslut som har vunnit laga kraft innan den nya lagens ikraftträdande gäller till dess de upphävs eller ändras respektive återkallas. Om det efter den nya lagens ikraftträdande tas initiativ för att upphäva eller ändra exempelvis en detaljplan, ska den nya lagen tillämpas på den processen. Om ett öppet ärende avser en detaljplan som har beslutats enligt den nuvarande lagen, ska prövningen göras i förhållande till den planen och de regler som gällde för kommunens möjligheter att besluta som den gjorde när planen antogs.

Enligt punkt 16 i övergångsbestämmelserna ska mål och ärenden som har inletts hos en allmän förvaltningsdomstol eller hos regeringen före den 2 maj 2011 slutföras av de allmänna förvaltningsdomstolarna respektive regeringen. Punkten föreslogs i proposition 2009/10:215.

I fråga om övergångsregleringen angavs i propositionen som regeringens förslag att mål och ärenden som inletts hos en allmän förvaltningsdomstol eller hos regeringen före ikraftträdandet ska slutföras hos de allmänna förvaltningsdomstolarna respektive regeringen. Regeringen anförde vidare följande (s. 188).

Övergångsbestämmelserna för genomförande av en ny instansordning för vissa mål och ärenden enligt plan- och bygglagen bör utformas så att arbetsbelastningen för mark- och miljödomstolarna inte blir större än nödvändigt. Det bör också vara möjligt för regeringen och de allmänna förvaltningsdomstolarna att slutföra handläggningen av ett mål eller ärende som vid ikraftträdandet redan har inletts hos regeringen eller hos de allmänna förvaltningsdomstolarna. I denna proposition föreslås att mark- och miljödomstolarna ska tillämpa lagen om domstolsärenden för de mål som inleds i mark- och miljödomstolarna genom överklagande. Det innebär att bland annat målen enligt plan- och bygglagen kommer att handläggas enligt bestämmelserna i lagen om domstolsärenden. Enligt nuvarande ordning handlägger de allmänna förvaltningsdomstolarna dessa mål enligt bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen. Enligt regeringen är det lämpligt att de mål som finns kvar hos de allmänna förvaltningsdomstolarna och hos regeringen avgörs enligt de processuella bestämmelser som gällde när målen och ärendena anhängiggjordes. De mål och ärenden som inletts hos en allmän förvaltningsdomstol eller hos regeringen bör därför avslutas hos dessa domstolar respektive hos regeringen. Det innebär att ett mål som före ikraftträdandet anhängiggjorts hos en förvaltningsrätt kommer att kunna överklagas hos kammarrätt och Regeringsrätten.

Utskottets ställningstagande

Av vad som redovisats framgår att regeringens avsikt har varit att övergångsbestämmelserna ska innebära att den nya instansordningen för mål och ärenden enligt den nya plan- och bygglagen ska träda i kraft den 2 maj 2011, med undantag endast för de ärenden och mål som före ikraftträdandet har anhängiggjorts hos en förvaltningsdomstol eller hos regeringen, samt att dessa undantagna ärenden och mål ska slutföras av de allmänna förvaltningsdomstolarna respektive regeringen. Riksdagens avsikt

har varit att följa regeringen. Enligt utskottets mening bör övergångsbestämmelserna ändras så att det som avsetts klart framgår. Utskottet föreslår därför på eget initiativ en komplettering av bestämmelserna som innebär att punkt 16 får en ny lydelse i enlighet med det av utskottet i bilagan framlagda lagförslaget.

Lagförslaget är av sådan enkel beskaffenhet att Lagrådet inte hörts.

Med hänsyn till ärendets beskaffenhet och för tids vinnande inför det snara ikraftträdandet av den nya plan- och bygglagen föreslår utskottet att det avgörs efter endast en bordläggning.

BILAGA

Utskottets lagförslag

Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

Härigenom föreskrivs att punkt 16 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till plan- och bygglagen (2010:900) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2010:900

16. Mål och ärenden som har inletts hos en allmän förvaltningsdomstol eller hos regeringen före den 2 maj 2011 ska slutföras av de allmänna förvaltningsdomstolarna respektive regeringen.

Föreslagen lydelse

16. För sådana mål och ärenden som har påbörjats före den 2 maj 2011 men som vid denna tidpunkt inte har inletts hos en allmän förvaltningsdomstol respektive hos regeringen ska, trots vad som anges i punkten 2, bestämmelserna om instansordningen i den nya lagen tillämpas.